

Svjetski dan pripovijedanja (storytelling), 20. ožujka

Storytelling (pripovijedanje, kazivanje priča) opisuje se kao niz socijalno-kulturnih aktivnosti koje se provode u formi usmenog interpretativnog dijeljenja priča, pjesama, stihova, ponekad i plesova. Sve kulture svijeta provode, ili su provodile kroz povijest, ovaj vid druženja. U suvremenim, užurbanim društvima priče se najčešće pričaju još samo djeci, što je krivo. Za svako dijete pripovijedanje je početak ljubavi prema književnosti, izgradnja vokabulara, te prenošenje i usvajanje moralnih i etičkih vrijednosti. Projiciranjem mentalnih i emocionalnih slika pripovjedač postaje sredstvo kojim se djetetu otvaraju vrata u bezbrojne imaginarne svjetove. Odrasli također imaju potrebu sudjelovati u javnim čitanjima, žele raspravljati o ispričanoj temi, dati svoje mišljenje, družiti se, žele učiniti odmak od svoje svakodnevice, imati priliku i mjesto na kojem će reducirati svoj stres, poraditi na svom samopouzdanju kroz pozitivnu socijalnu interakciju, stimulirati svoje kreativne i kognitivne potencijale. Postoje mnoge priče koje su ozbiljnijeg sadržaja, svakodnevnne su, humoristične, zanimljive, povijesne, bave se temama ljubavi, gubitka, izdaje, ukazuju na cijelu plejadu problema, govore o higijeni života i ekologiji...

Prema Ericu Milleru pojam *storytellinga* odnosi se na živo, sinestetičko pripovijedanje, neodvojivo od izvođača / kazivača i okoliša u kojem se događa. Pripovijedanje se provodi kroz finu osjetilnu energiju između pripovjedača i slušatelja, a sadrži govor, vizualni kontakt, perceptivni odgovor na čunu riječ i vremenski okvir. Svako kvalitetno pripovijedanje donosi potpuno doživljavanje, uranjanje u iskustvo.

Putem pričanja priča ljudi se zabavljaju, ali i uče. Najčešće se prepričavaju legende, priče iz područja mitologije, narodne priče, edukativne priče, bajke, basne... kroz koje se usmena predaja čuva i prenosi, njeguje se identitet i povijest, moralne odrednice naroda i kultura lokalnog i nacionalnog kraja te cijeloga svijeta. Primjenjive su za različite uzraste i univerzalne su. Kako priče često imaju više slojeva percepcije i značenja, iziskuju pažnju slušatelja i potiču ih na kritičko promišljanje i komentiranje, podsjećaju na zaboravljene vrijednosti i moralno prosuđivanje te povećavaju individualnu odgovornost koja se vezuje uz ekologiju života i boljitak svijeta u kojem živimo.

Prilika je to i za sve one koji imaju različitu razinu općeg ili specijaliziranog znanja te za one koji imaju različite stupnjeve jezičnog znanja. Kroz sudjelovanje u programu slušatelji će obogatiti vokabular kroz usvajanje novih termina i jezičnih fraza te će bili motivirani na jezičnu interakciju nakon pročitano. Na taj način ih se potiče na pomalo zaboravljenu vještinu konverzacije, verbalizacije i konstruktivni dijalog.

Vještina pričanja priča naglas postaje nezaobilazan dio našeg svakodnevnog života. Već od najranije dobi pa sve do starosti ljudi traže i nalaze smisao u svijetu oko sebe kroz različite oblike naracije. Stil kojim komuniciramo s drugima ima vrlo jak emotivni učinak na ponašanje onih kojima se obraćamo. Priče prenose iskustva, služe za definiranje identiteta pojedinaca te pokreću i zbližavaju ljude. Umijeće pričanja priča važnije je danas više nego ikad. U beskonačnom kvantumu raznovrsnih informacija do ljudi se probija samo sadržaj koji nosi pozitivan emocionalni naboj i poruku koja je oblikovana u kvalitetnu priču. Može se reći da pripovijedanje danas doživljava renesansu. Priča i pripovijedanje vraćaju se u središnje mjesto ljudskog života, krenuvši od najranije dobi sve do visokih akademskih krugova, interpretirajući naglas sve niše ljudskog djelovanja. Pripovijedanje postaje oblikom društvenog ponašanja. Pripovjedač motivira zajednicu da se prepričavanje vrati u tradicionalnu, svakodnevnu životnu praksu koja svakim novim nastupom biva modificiranom i oplemenjenom.

Svjetski dan pripovijedanja (*World Storytelling Day*) globalna je proslava umijeća usmenog pripovijedanja. Obilježava se svake godine na ožujski ekvinocij, 20. ožujka (ili blizu njega). Na taj dan ljudi diljem svijeta pripovijedaju i slušaju priče na brojnim jezicima i na brojnim

mjestima tijekom istog dana i noći, stvaraju se nova prijateljstva i promovira pozitivno razumijevanje kultura diljem svijeta. Sudionici dijele svoje priče i nadahnuća, učeći jedni od drugih i stvarajući međusobne kontakte.

Svjetski dan pripovijedanja vuče korijene iz nacionalnog dana pripovijedanja u Švedskoj 1991. (ili 1992.) godine. Tada je 20. ožujka organiziran događaj pod nazivom Dan svih pripovjedača (*Alla berättares dag*). Švedska nacionalna mreža za pripovijedanje nestala je nakon nekog vremena, ali obilježavanje ovog dana nije. Godine 1997. pripovjedači u Perthu, Zapadna Australija, koordinirali su petotjednom Proslavom priče, obilježavajući 20. ožujka kao Međunarodni dan usmenih pripovjedača. Istodobno, u Meksiku i drugim zemljama Latinske Amerike 20. ožujka već se slavio kao Nacionalni dan pripovjedača. Skandinavska web-mreža za pripovijedanje, *Ratatosk*, započela s radom oko 2001. godine, a 2002. događaj se iz Švedske proširio na Norvešku, Dansku, Finsku i Estoniju. Godine 2003. ideja se proširila na Kanadu i druge zemlje te je događaj postao međunarodno poznat kao Svjetski dan pripovijedanja. Francuska se 2004. godine pridružila s događajem *Jour Mondial du Conte*. Svjetski dan pripovijedanja 2005. godine globalno se proširio te su održana događanja u 25 zemalja na 5 kontinenata. Od 2006. program sve više raste. Godine 2007. po prvi je put održan festival pripovijedanja u Newfoundlandu, u Kanadi. Godine 2008. Nizozemska je sudjelovala u Svjetskom danu pripovijedanja velikim događajem pod nazivom *Vertellers in de Aanval* kad je tri tisuće djece bilo iznenađeno iznenadnom pojavom pripovjedača u njihovim učionicama. Godine 2009. Svjetski dan pripovijedanja održan je u Europi, Aziji, Africi, Sjevernoj Americi, Južnoj Americi i Australiji...

Svake su godine pojedinačna događanja, koja se održavaju diljem svijeta, povezana zajedničkom temom. Ne postoji jedna organizacija koja odlučuje o temi. Za predložene teme glasaju pripovjedači iz cijelog svijeta koristeći WSD listserve i Facebook. Najaktivnije pripovjedače može se pronaći na službenoj Facebook stranici – <https://www.facebook.com/groups/worldstorytellingday>. Teme kroz godine bile su: Ptice (2004.), Mostovi (2005.), Mjesec (2006.), Lotalica (2007.), Snovi (2008.), Susjedi (2009.), Svjetlo i sjena (2010.), Voda (2011.), Stabla (2012.), Sreća i sudbina (2013.), Čudovišta i zmajevi (2014.), Želje (2015.), Jake žene (2016.), Transformacija (2017.), Mudre budale (2018.), Mitovi, legende i epovi (2019.), Putovanja (2020.), Novi počeci (2021.), Izgubljeno i nađeno (2022.). Ovogodišnja je tema **Zajedno možemo (*Together We Can*)**.

S porastom društvenih medija, pojavio se i „službeni“ hashtag: #WorldStorytellingDay